

ДО

ПРОФ. Д-Р ПЕТЯ КАБАКЧИЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС НА НАОА

ДОКЛАД

за извършена проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма *Философия на историята*, от професионално направление 2.3. Философия в област на висше образование 2. Хуманитарни науки

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Представям на Вас и на членовете на АС на НАОА доклад относно резултатите от извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма *Философия на историята* в професионално направление 2.3. Философия от област на висше образование 2. Хуманитарни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“

Докладът е разработен съгласно чл. 88 а, ал. 7 от ЗВО и чл. 38, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на необходимото качество в европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО.

Обучението в ОНС „доктор“ - „Философия на историята“ се извършва от катедра „Философия“ във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Хронология на процедурата
- II. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация
- III. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторски програми в европейското образователно пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО (таблица 5), приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.
- IV. Swot анализ
- V. Препоръки от постоянната комисия
- VI. Приложения - таблици

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол/ дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №19 от 15.07.2021 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол №27/15.12.2022 г.
3.	Посещение на ЕГ в СУ, проведено дистанционно, в електронна среда	15.02.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №6 от 05.04.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол №7 от 19.04.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал.2 от ПДНАОА (от. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	Становище извън 14 дневен срок

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

Ръководител на ЕГ: доц. д-р Христо Петров Гьошев, Нов български университет

Членове:

1. Доц. д-р Антоанета Николова Николова-Георгиева, ЮЗУ „Неофит Рилски“
2. докторант Кристина Красимилова Георгиева, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“

Наблюдаващ процедурата член на ПКХНИ: проф. д-р Мария Живкова Грозева-Минкова, Нов български университет

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната процедура за акредитация на ДП *Философия на историята* от професионално направление 2.3. *Философия* от област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*, в Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства при НАОА на 26.04.2017 г. дава програмна акредитация с оценка **8.52 (осем цяло и петдесет и две стотни)** със срок на валидност пет години и формулира три препоръки:

1. Да се осигурят възможности за основна и допълнителна чуждоезикова подготовка на докторантите.

Срок: за учебната 2017/2018 г.

2. Да се осигури периодично отчитане мнението на докторантите относно тяхното обучение в ДП.

Срок: за учебната 2017/2018 г.

3. Да се изпълнява приетият финансов план за индивидуалните дейности на докторантите.

Срок: за учебната 2018/2019 г.

По препоръка 1.

ЕГ установи следните доказателства и резултати за препоръка 1:

Всеки докторант може да заяви желание за обучение по чужд език по време на докторантурата. Тези курсове носят съответните кредити съгласно ECTS. Специфично звено в СУ „Св. Климент Охридски“, което отговаря за езиковото обучение е Департаментът за езиково обучение – ИЧС. Докторантите, които изявят желание за участие в курсове по чужд език се ползват с 15% отстъпка от цената на курса.

ЕГ установи, че препоръката е изпълнена.

По препоръка 2.

ЕГ установи следните доказателства и резултати за препоръка 2:

През 2020 г. екипът на Лаборатория за анализи и проучвания към Университетския център по управление на качеството е провел пилотно изследване сред докторанти от Философски факултет относно мненията и оценките на докторантите от направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата“ за качеството на учебния процес в докторската степен. Подготвена е анкетна карта и е в ход процедура по планиране и провеждане на такова изследване и сред останалите докторанти във факултета.

ЕГ установи, че препоръката е частично изпълнена.

По препоръка 3

ЕГ установи следните доказателства и резултати за препоръка 3:

При изпълнението на финансовия план се упражнява строг контрол от страна на научния ръководител, първичното обучаващо звено и ресорния заместник-декан.

ЕГ установи, че препоръката е изпълнена.

Справка за обучаваните докторанти в докторската програма „Философия на историята“ във ФФ на СУ за периода 2016 - 2021 г.

- обучавани в периода докторанти – 1;
- защитили докторанти – 1;
- отчислени с право на защита – няма
- докторанти редовна форма на обучение – 1 (100%);
- докторанти в задочна форма на обучение – няма
- отстранени докторанти – няма;
- докторанти в обучение – няма
- докторанти, продължили академичната кариера след успешна защита – няма данни;

В Становището се изказва благодарност на ПК и се приемат всички препоръки и бележки. По отношение на липсващите в Учебния план факултативни курсове се посочва, че това става по практически съображение, докторантите имат избор от разнообразие от курсове.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/

Стандарт 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СЪОТВЕТСТВАЩИТЕ МУ КРИТЕРИИ.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1. В съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“

Обучението в докторската програма „Философия на историята“ в професионално направление 2.3. Философия се провежда в пълно съответствие с мисията, визията, образователната философия, целите и задачите на СУ „Св. Кл. Охридски“. Философският факултет и неговите докторски програми следват рамката на създадената, официално приета и действаща в СУ Система за управление на качеството (СУК), изградена специално за нуждите на Университета в съответствие с основните принципни положения, заложиени в стандарта БДС EN ISO 9001:2008. Основна цел на всички предвидени дейности е поддържането на високото качество на образованието в предлаганите учебни програми и курсове.

СУК е публично оповестена и достъпна за всички членове на академичната общност. Основните положения, свързани със същността, принципите, стандартите, структурата и

процедурите за функциониране на системата, се съдържат в *Наръчника по качеството* на СУ. Във Философския факултет функционира *Факултетна комисия по качеството (ФКК)*, а във всяка катедра има свой отговорник по качеството.

В подкрепа на стремежа към поддържане на високо качество на обучението в отделните звена на Университета се провеждат и **вътрешни одити**. За акредитирания период докторските програми на ФФ, в това число „Философия на историята“, **не са били отделно одитирани**, но в СУ са проведени три вътрешни одита за всички степени на обучение по различни дейности на учебния процес.

В СУ се следва политика за осъществяване на взаимовръзка между научните изследвания и обучението в докторските програми в рамките на националния и институционален контекст. Дефинирани са принципите и формите за организация на научноизследователската дейност на докторантите, която е с най-голяма тежест в индивидуалните планове на докторантите. Тя включва участие в научни проекти, публикации в издания у нас и в чужбина, участия в национални и международни форуми.

Отношенията в академичната общност са регламентирани от *Етичния кодекс*, за чието прилагане следи *Етичната комисия* по утвърдените *Правила за работа на ЕК*. В университета работи също Академичен омбудсман.

За утвърждаване на академичната почтеност и предотвратяване на академични измами в системата за електронно обучение е интегриран софтуерът *StrikePlagiarism*, чрез който се проверяват задължително всички научни текстове. За акредитирания период в *ДП Философия на историята* **няма** документирани процедури за санкциониране на изпитни измами и плагиатство в акредитирания период.

Констатации за изпълнение на критерий 1:

- *ДП Философия на историята* изпълнява националните изисквания за осигуряване на качеството, определени в ЗВО, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ;
- В СУ и Философския факултет се прилагат утвърдените стандарти и показатели за осигуряване на качеството на докторската програма, описани в СУК и Наръчника по качеството.
- В СУ е изградена и се прилага политика за взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст. Съществуват и се прилагат стандарти за научноизследователската дейност на докторантите, която е материално осигурена и се контролира периодично.
- В СУ има изградена система за утвърждаване на академичната почтеност и предотвратяване и непримиримост към измами и дискриминация.
- На интернет страниците на СУ и на Философския факултет могат да бъдат намерени всички нормативните документи на университета, свързани със системата за качеството на обучението и научноизследователската дейност, както и с оценяването на академичния състав.

Стандарт 2. „Разработване и одобряване на програмите“ и съществуващите му критерии, а именно:

ДП Философия на историята е разработена в съответствие с действащите нормативни документи в сферата на висшето образование и в съзвучие със съвременните критерии и постижения в науката. Спазват се изискванията на всички разписани вътрешни документи, които осигуряват качество при разработването, системното обновяване и усъвършенстване на учебната документация. Предложената за анализ учебната документация включва: *Квалификационна характеристика, Учебен план, Учебни програми, Индивидуален план, Индивидуален отчет, График на учебните занятия.* В документацията за акредитация на ДП Философия на историята е представен учебен план с формулирани образователни цели, задачи и професионална реализация, който е общ за всички програми на катедра „Философия“, но не е представена индивидуална квалификационна характеристика на програмата. В този смисъл **Квалификационната характеристика не съответства на изискванията** и не дава представа за придобиваните знания и изследователски умения и знания и е необходима нейната преработка. Необходимо е в Учебния план да бъдат включени и **факултативни курсове**, въпреки че докторантите да имат свободата да слушат избрани от тях курсове и в други факултети на СУ. Списъкът общообразователните и избираемите дисциплини, за съответната учебна година, е достъпен на сайта на ФФ които в момента липсват. Към документацията **не са приложени** учебните програми към курсовете.

Учебната документация следва утвърдените в СУ стандарти, като е създадена необходимата организация за разработването, одобрението и въвеждането на нови курсове и промени в съществуващите. Индивидуалните учебни планове на докторантите се изработват съвместно с научния ръководител, а тяхното изпълнение се отчита периодично.

Изпълнението на Индивидуалния план за обучение на всеки докторант се наблюдава и оценява чрез представяне на тримесечни и годишни отчети пред първичното звено. В края на всяка академична година всеки докторант се атестира и от Факултетния съвет. Научният ръководител предлага писмено становище за извършената от докторанта работа през съответната академична година и съвместно с докторанта да внася предложения за конкретизация на Индивидуалния учебен план на докторанта за следващата година.

Програмата има конкретни формулирани цели, които са: подготовката на висококвалифицирани специалисти, осигуряване на научно развитие за специалисти с ОКС „Магистър“, създаване на кадри с висока компетенция за научно-изследователска дейност и гарантиране на научна приемственост в сферата на философията

Докторантите на СУ „Св. Климент Охридски“ в направление 2.3. Философия се реализират най-често във висшите или в средните училища. Налице е сътрудничество с различни организации в сферата на висшето и средното образование на базата на образователни и научно-изследователски проекти и чрез различни събития, чрез които се поддържа и актуалността на обучението в докторските програми и се прави анализ за възможната реализация на докторантите от направлението

Съпоставителният анализ показва, че *ДП Философия на историята* е съвместима с аналогичните програми в български и чуждестранни университети, а нейната документация е разработена в съответствие с Европейската система за натрупване и трансфер на кредити, което насърчава докторантската мобилност. През акредитирания период няма данни за осъществени докторантски мобилности.

Констатации за изпълнение на критерий 2:

- *ДП Философия на историята* преминава през вътрешен одит по критериите, описани в СУК и Наръчника по качеството и съгласно утвърдения календар за тези дейности.
- Програмата е съпоставима с подобни докторски програми в български и чуждестранни университети, което е основа за мобилност на докторантите.
- Учебната документация на *ДП Философия на историята* следва утвърдените в СУ стандарти, като е създадена е необходимата организация за разработването, одобрението и въвеждането на нови курсове и промени в съществуващите и подлежи на редовен анализ и оценка.
- Необходима е преработка на Квалификационната характеристика, както и включване на факултативни курсове в Учебния план.

Стандарт 3. „Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Обучението на докторантите в *ДП Философия на историята* се провежда съгласно образователната мисия, цели и задачи на СУ „Св. Кл. Охридски“ и на професионалното направление 2.3. Философия според съвременните изисквания за ОНС „доктор“, залегнали в законодателството, стратегическите документи и в рамката на Европейското пространство за висше образование. За постигането на основните цели в *ДП Философия на историята* се използват съвременни образователни форми и методи на обучение, които поставят докторантите в центъра на учебния процес и развиват тяхната активна позиция при провеждането на научните им изследвания. Надграждат се компетенции, знания и умения, необходими за професионалната им реализация.

Докторантите в *ДП Философия на историята* се обучават чрез различни колективни и индивидуални форми, включени в техните индивидуални планове. Сред колективните форми на обучение са курсове за докторантите от ФФ, насочени към формиране на общи академични знания и компетенции, както и към формиране на специфични изследователски умения, обучение в методите на търсене в бази данни, библиотечни каталози и стандарти за цитирания, участия в изследователски проекти, докторантски училища и докторантски четения. Индивидуалните учебни форми включват работа по дисертацията, педагогическа дейност, писане на рецензии и участие в семинари и конференции и подготовка на публикации. Докторантите разполагат и с дигитални форми на обучение, като електронните университетски системи E-Learn и СУСИ-4.

Учебният план и регламентът на докторантурата в докторската програма напълно изпълняват разпоредбите на *Правилника* и международните стандарти за оценяване на научните резултати от дисертационния труд. Докторантите следват основните етапи в

подготовката на дисертационния труд, заложили в Индивидуалния план. Те периодично докладват за резултатите от изследователската си работа пред обучаващото звено. Катедреният съвет дава оценка за дейността на докторанта. В края на всяка година докторантът преминава през атестация, която се приема от Факултетния съвет.

Оценяването става според регламент за отделните видове дейности, осъществявани от докторантите през време на обучението им, а именно учебна, научноизследователска и педагогическа, като всяка от тези дейности се отчита по стандартизирана отчетна форма и носи определен брой ECTS кредити. Критериите са ясно формулирани и са в съответствие със ЗРАСРБ и вътрешните нормативни актове на СУ. На оценка подлежат всички структурни елементи от изпълнението на индивидуалния учебен план – учебна, научноизследователска и педагогическа дейност, за които докторантите получават определен брой кредити. Целият процес на обучение на докторанта се наблюдава едновременно, макар и от различни гледни точки, от научния ръководител на докторанта, първичното звено, оторизираните лица на факултетно и университетско равнище, както и чрез процедурите за публикуване в академичната периодика.

От Доклада-самооценка и приложената документация не става ясно, дали обучавания в периода докторант се е възползвал от отпуснатите съгласно ПМС №105 от 2 май 2019 г. допълнителни средства за научноизследователска дейност към докторантските стипендии.

В СУ са създадени институционални и административни условия, които дават възможност на докторантите да сигнализират за нередности в обучението и нарушаване на техните права. Освен към Етичната комисия, те могат да се обърнат и към Академичния омбудсман в СУ.

През акредитационния период **не са постъпвали жалби** от докторанти към *ДП Философия на историята*.

Констатации за изпълнение на критерий 3:

- В *ДП Философия на историята* се прилагат съвременни образователни форми и методи на обучение, чрез които се развиват самостоятелността на докторантите, насърчава се тяхната активна позиция и ангажираност при провеждането на научните им изследвания. Прилагат се публично оповестени методи и форми за оценяване на постиженията на докторантите.

- В СУ са създадени институционални и административни условия, които дават възможност на докторантите да сигнализират за нередности в обучението и нарушаване на техните права. През акредитационния период не са постъпвали жалби от докторанти по докторската програма по *Философия на историята*.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

Цялостният процес на прием, обучение и дипломиране на докторантите от ДП „Философия на историята“ се осъществява съгласно нормативни актове от действащата

национална нормативна уредба (ЗВО, ЗРАСРБ), както вътрешните нормативни актове (правилници, разпоредби и инструкции), гарантиращи успешното функциониране докторската програма на всички нива. ДП Философия на историята приема, обучава и дипломира докторанти в съответствие с нормативната уредба на Р България, отнасяща се до ОНС „доктор“. Прилагат се всички процедури и практики, свързани с различните етапи от „жизнения цикъл“ на докторантите. Цялата документация, касаеща приема, обучението, развитието, оценяването, признаването на срокове на обучение и дипломирането на докторантите, както и полезни връзки към други информационни източници, са публикувани на официалната страница на СУ „Св. Климент Охридски“.

В СУ и ФФ са изградени административни структури, има утвърдена нормативна уредба и научна организация за контрол върху етапите на цялостното обучение на докторантите. В административната структура на СУ съществува специализиран сектор „Докторанти“, отговарящ за цялостното административно обслужване на докторантите. Освен това във ФФ има специално назначен ресорен инспектор, отговарящ за докторантите.

Всички процедури, които обхващат етапите от „жизнения цикъл“ на докторантите, са организирани в съответствие с нормативната уредба на Р. България, свързана с ОНС „доктор“, при пълно спазване на законите, правилниците и наредбите, отнасящи се до тази образователна и научна степен. На университетско ниво, дейността на докторантите в СУ „Св. Климент Охридски“ се планира и организира от сектор „Докторанти“. Достъп до информацията за организацията и дейността на сектор „Докторанти“ има на страницата на университета. На факултетно ниво дейността на докторантите се организира от специално назначен инспектор. Разработен е „Наръчник на докторанта“, съдържащ основната информация за обучението. На разположение на докторантите са редица интерактивни инструменти, както и всички университетски структури.

ДП Философия на историята включва както при подготовката, така и в активната фаза на реализирането на научно-изследователски проекти. За периода 2010 – 2016 г. докторантката от ДП Философия на историята е участвала в реализирането на 2 проекта по спечелени конкурси на Национален фонд Култура, 2016-2017 и 2019-2020.

На докторантите се осигурява цялата необходима академична подкрепа за активното им участие в научни форуми, национални и международни научни събития свързани със съответната научна област и публикуване на техни изследователски разработки в научни издания. Такива са конференциите в Гьолечица, Априлци, Елена и Китен, както и ежегодната тематична конференция „Съзнанието“. Докторантката от ДП Философия на историята е участвала в 10 национални научни форума и е реализирана 1 6-месечна мобилност в *Albert-Ludwigs-Universität Freiburg* (Германия)

За акредитационния период в ДП Философия на историята се е обучавала 1 редовна докторантка, защитила успешно през 2020 г.

Констатации за изпълнение на критерий 4:

- В СУ са изградени нормативна уредба, административни структури и научна организация за контрол на етапите на цялостното докторантско обучение.

- Докторантите имат пълен достъп до информацията за научни форуми в България и чужбина, където да представят резултатите от своите изследвания. За целта им се осигурява и необходимото финансиране.
- Създадени са добри условия за администрирането и на обучението на докторанти и проследяването на техния „жизнен цикъл“ и последващата тяхната професионална реализация.
- Има изградени правила за включването на докторантите в различни образователни и научноизследователски проекти.
- Необходимо е да се предприемат мерки за засилване на интереса към докторската програма и увеличаване на броя на докторантите.

Стандарт 5. „Преподавателски състав“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

Политиката на СУ „Св. Климент Охридски“ за развитие на академичния състав е съгласувана със законовата уредба в Р България (ЗРАСРБ, Правилник за ЗРАСБ, ЗВО) и вътрешноуниверситетските документи. Всички конкурси за заемане на академични длъжности преминават през ясна публична процедура. За поддържане на високо ниво на компетентност, всички лица, заемащи академичните длъжности, подлежат на периодично атестиране. От 2019 г. СУ „Св. Климент Охридски“ има правото да използва „HR Excellence in Research“ като доказателство за високите качества на работната среда.

Обучението в ДП Философия на историята се осъществява от квалифицирани хабилитирани преподаватели, отговарящи на изискванията за подготовка на докторанти в образователната и научна степен „доктор“. В разглеждания период обучението на докторантите е осигурявано от 1 преподавател (проф. Пожарлиев), който е пенсиониран през 2020 г. Новият екип се оформя от 1 хабилитиран (доц. Теохаров) и 1 нехабилитиран с ОНС „доктор“. След кончината на доц. Теохаров в ДП Философия на историята с тази специалност няма хабилитиран преподавател. Катедра „Философия“, която е първичното обучаващо звено на ДП, има необходимия потенциал от хабилитирани преподаватели на ОТД. Тук работят 15 преподаватели на основен трудов договор, от които 4 професори, 6 доценти и 4 асистенти, като всички те са с ОНС „доктор“ или научна степен „доктор на науките“.

Средна възраст на преподавателите до 2020 г. 67 г.

Научноизследователската дейност на преподавателите в университета се отчита чрез три информационни ситеми: а) Електронна система за научноизследователски проекти; б) Електронна система за проекти по Наредба 9; в) Информационна система за научната дейност "Авторите". В периода 2016 – 2020 г. преподавателят, осигуряващ обучението в докторската програма Философия на историята има 4 учебни помагала и 3 статии в чужбина.

Констатации за изпълнение на критерий 5:

- ДП Философия на историята е изправена пред кадрови проблем. Необходимо е да се помисли за попълване на преподавателския състав на ДП с преподаватели на ОТД и съответната специалност и квалификация.
- Първичното обучаващо звено катедра „Философия“ разполага с квалифицирани и опитни преподаватели в ПН 2.3. Философия.
- Научноизследователската активност на преподавателския състав в СУ се отчита чрез три информационни системи.
- Всички преподаватели в СУ преминават периодично през процедура на атестация.

Стандарт 6. „Учебни ресурси и подпомагане на студентите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий. 6.1. „ВУ развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейност“

Софийският университет и респ. ФФ, в рамките на който е акредитирана ДП Философия на историята, разполагат с необходимата материална база, която обезпечава нуждите от пространство за провеждането на лекционни, семинарни и др. занятия. Докторантите в докторска програма Философия на историята разполагат с достъп до достатъчен брой аудитории, библиотечни места, семинарни и компютърни зали с осигурен непрекъснат достъп до интернет.

Осигурени са оборудвани с компютри работни места в библиотеките „Философия“ и „Социални науки“. Изградена е специализираната видео-конферендна зала „Яйцето“, използвана както за провеждането на традиционни занятия, така и за видео-конферендна връзка и излъчване на прояви онлайн. Тази зала е свързана и с видео-репозиториум, в който се съхраняват записи от проведени учебни занятия, конференции и други прояви. Няма данни от анкетно проучване за предложения от докторантите от ДП Философия на историята във връзка с учебните ресурси и академичната среда.

Докторантите имат възможност за участие в научноизследователски проекти както самостоятелно, така и в екип с преподаватели и студенти. Осигурена е възможност за кандидатстване и за целево финансиране на изследователски задачи съвместно с научни ръководители, като участват в конкурси за подкрепа на докторанти по ФНИ на СУ. Финансирането на докторантските изследвания (командировки, консумативи и др.) се осъществява чрез: докторантските стипендии; средства, отпуснати на държавните университети за НИД; включване на докторанти в национални и международни проекти; индивидуални изследователски грантове.

Библиотеката на ФФ разполага с фонд от около 45 000 тома. Периодичните издания са 44, от които 13 на български език, 8 на руски език, 13 на английски език, 5 на немски и 5 на други езици. Ресурсите на Университетската библиотека са около 2 600 000 библиотечни единици научна и учебна литература, като се предлага и отдалечен достъп за студенти, докторанти и преподаватели до редица бази данни, а на територията на университета са

достъпни следните безплатни и платени академични бази-данни: SCOPUS(BG)/(EN), ProQuest Ebook Central, ProQuest Thesis, JSTOR, EBSCO, C.E.E.O.L., Springer Link, Clarivate Analytics и др. Чрез УБ докторантите имат достъп до автоматизирания електронен каталог ALEPH и електронния каталог НАБИС.

СУ „Св. Климент Охридски“ предлага различни възможности за публикуване на статии, изследвания и материали на докторантите от катедра „Реторика“ в „Годишник на докторантите на Философския факултет“ (<https://phls.uni-sofia.bg/article/2230>) и „Сборник с докторантски текстове“ (<https://phls.uni-sofia.bg/article/2229#tab2904>) и електронното списание на катедра „Философия на историята“ (<https://rhetoric-bg.com>).

В акредитационния период докторантката от ДП *Философия на историята* има 7 публикации, 10 участия в научни форуми и 2 участия в проекти.

Констатации за изпълнение на критерий 6:

- СУ и Философският университет разполагат със солидна материална база за провеждането на съвременен учебен процес.
- За докторантите са осигурени работни места. Библиотечният фонд на ЦУБ и Философския факултет предоставят както печатни и дигитални ресурси, така и достъп до голям брой национални и международни бази данни.
- Осигурена е възможност за финансиране докторантски проекти и участието им в международни и национални форуми.

Стандарт 7. „Управление на информацията“ и съответстващите му критерии, а именно:

В СУ постоянно се събира и актуализира информация, свързана с дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството. Управлението на информацията е част от системата за управление на качеството, което се наблюдава от Комисията по качеството (КК) към ФФ. Комисията е интегрална част от системата за управление на качеството (СУК), чието основно звено е Университетският център по управление на качеството (УЦУК). Събират се и се анализират данни за: осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма; развитието и успеваемостта на докторантите; удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; кариерното развитие на завършилите докторанти.

Всички дейности, свързани с обучението и реализацията на докторантите се администрират от специализирана структура *Сектор Докторанти*. Негова задача е административното обслужване и обхващане на целия жизнен цикъл на докторанта – от приема до публичната защита. Освен това във ФФ има специално назначен ресорен инспектор, отговарящ за докторантите. Административното обслужване се допълва от „Наръчника на докторанта“, СУСИ-4 (Система за управление на студентската информация), страниците на СУ, Философския факултет и на катедра „Философия“.

Разписаните процедури за изработване, предлагане, одобряване, приемане и актуализация на учебната документация се спазват строго.

Чрез системата за управление на качеството на СУ се проследява реализацията на завършилите докторанти. Цялата информация, която се отнася за „жизнения цикъл“ на докторанта, се съхранява в докторантското досие.

Информация за удовлетвореността на докторантите от обучението се събира чрез анонимни анкетни проучвания, които обхващат всички аспекти на учебната работа.

Катедра „Философия“ следи отблизо кариерното развитие на докторантите и поддържа активни и пълноценни връзки с настоящи и бивши възпитаници. През разглеждания период двама от защитилите докторанти са продължили академичната си кариера в катедра „Философия“ на СУ.

Констатации за изпълнение на критерий 7:

- Събирането и актуализирането на информацията е свързано в СУ е част от системата за осигуряване и поддържане на качеството на обучението.
- Необходимо е чрез отделни анкети целенасочено да се събира конкретна информация за удовлетвореността на докторантите от обучението.

Стандарт 8. „Информация за обществеността“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 8.1. „ВУ публикува ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението на докторантите, както и за защитилите и за другите заинтересовани страни и обществеността“

Докторантите, както и всички студенти и преподаватели в СУ, имат достъп до системата СУСИ. Информация за акредитираните докторски програми, предлагани в СУ, е публикувана на сайта на университета. В университета съществува система за популяризиране на актуална и пълна информация за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейност на докторантите, която е обявена както на сайта на университета, така и в Наръчника на докторанта. Информация се разпространява и онлайн, като ФФ публикува на своя уеб сайт богата и лесно достъпна информация за докторантурите, вкл. за постиженията на докторантите, възможностите за мобилност, за публикуване и участие в конференции, и чрез срещи със докторантите. УИ „СУ Кл. Охридски“ публикува най-добрите дисертации, други възможности за публикации са Годишникът на ФФ, сборници от конференции и Докторантските четения.

Осигуряването на информация на университетско равнище се организира от специално създаден отдел „Връзки с обществеността“, който работи в тясно сътрудничество с отделните факултети и департаменти, в т. ч. ФФ и катедра „Философия“.

Достъпът до информация за обучение по програмите за мобилност е организиран чрез официалната страница на СУ и чрез страниците на отделните структури. ФФ своевременно оповестява условията и възможностите за мобилност на студенти, докторанти и преподаватели. Поддържа се актуална и публична информация за двете най-популярни програми за мобилност в областта на висшето образование – „Еразъм +“ и „Еразмус Мундус“. На специалната университетска интернет страница на „Еразъм +“ се обявяват конкурсите за селекция на студенти и докторанти за мобилност за текущата академична година, както и други възможности за академичен обмен. Страницата е интегрирана в

системата за студентска информация СУСИ и позволява онлайн регистриране, кандидатстване, както и други електронни услуги. Периодично се организират информационни кампании и информационни срещи за популяризиране на възможностите за мобилност сред студентите и докторантите на СУ.

СУ участва активно и в програмата SEEPUS, има и голям брой двустранни споразумения за обмен на преподаватели и студенти, както и за летни практики и др.

За отчетния период докторантката от ДП Философия на историята е осъществила 1.

Констатации за изпълнение на критерий 8:

- Страницата на СУ предоставя цялата необходима и актуална информация за докторските програми, Докторантския център и проектите за докторанти.
- Страницата на Философския факултет и катедра „Философия“ предлагат информация за интересни научни форуми и събития, мобилности и конкурси, както и с възможности за финансиране, научноизследователски проекти и публикации.
- Докторантите имат възможност да публикуват резултати от изследванията си в изданията на факултета и катедрата, както и да ги представят на научни форуми.
- Информацията за възможностите за мобилности се предоставя пълно и своевременно.

Стандарт 9. „Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите“ и съответстващите му критерии, а именно:

Мониторингът на ДП Философия на историята е част от процеса за поддържане на качеството и цели постоянна актуализация и съпоставка със световните постижения в професионалното направление. Процесът на мониторинг е регламентиран във вътрешните документи, свързани с поддържането на качеството. Този процес включва вътрешен одит, последващо осъвременяване на учебната документация, атестация на докторантите и на преподавателския състав и

През 2020 г. е проведен вътрешен одит, с цел да се проследи цялостната организация на подготовка и обновяване на учебната документация във ФФ за редовна, задочна и дистанционна форма на обучение за ОКС „Бакалавър, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“ след приемане на учебните планове от Академичния съвет, както и тяхното своевременно отразяване в електронната система за управление на студентската информация (СУСИ).

В СУ е изградена система за текущ мониторинг, периодичен преглед и актуализиране на докторските програми, съобразно с равнището на изследванията в научната област; изискванията на пазара на труда; желанията, очакванията и мотивацията на докторантите; научната подготовка и опит на преподавателите. Осигурени са необходимите процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността им.

Констатации за изпълнение на критерий 9:

- Докторски програми в СУ преминават през вътрешно одит съгласно „Календар на дейностите по осигуряване на качеството“. На преглед, анализ и обновяване се подлага пълната учебна документация.

- Качеството на учебната документация се осигурява чрез приетите стандарти за нейното разработване.

Стандарт 10. „Циклично външно осигуряване на качеството“ и съответстващите му критерии, а именно:

Критерий 10.1. „ВУ и научната организация осъществява планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

Цикличното външно оценяване на докторските програми в СУ „Св. Климент Охридски“ се извършва чрез периодичната акредитация от НАОА и след-акредитационния контрол. ДП Философия на историята е преминала през такава оценка през 2017 г. и е **8.52 (осем цяло и петдесет и две стотни)** за период от 5 години.

Друга форма за външно оценяване са данните от Рейтинговата система на висшите училища в България, според данни от която за отчетния период СУ запазва лидерското си място в обучението в професионално направление 2.3. Философия.

Допълнителна форма на оценка за качеството на подготвяните в ДП Философия на историята докторанти е и професионалната им реализация.

Констатации за изпълнение на критерий 10:

- СУ „Св. Кл. Охридски“ периодично преминава през процедури за външно оценяване на качеството на докторските програми от страна на НАОА.

- Допълнителен мерител за качеството на обучението е Националната рейтингова система, според която СУ запазва водеща позиция в обучението по ПН 2.3.

IV. SWOT анализ

Силни страни	Слаби страни
<ul style="list-style-type: none">▪ Административната структура на ФФ и вътрешнонормативните документи осигуряват необходимия контрол и проследяване на целия „жизнен цикъл“ на докторантите.▪ Налице е система за периодична актуализация на учебната документация, в която се взема предвид развитието на научната област на програмата.▪ Много добрата финансова, материално-техническа и информационна база в СУ „Св. Климент Охридски“ и ФФ са предпоставка за качествен образователен процес и научноизследователска дейност.▪ ФФ предоставя необходимите условия за научноизследователска, проектна и	<ul style="list-style-type: none">▪ Сред хабилитираните преподаватели в обучаващото звено няма такива със специалността на ДП Философия на историята.▪ Квалификационната характеристика не дава представа за специфичния професионален профил на ДП Философия на историята и за придобиваните знания, умения и компетенции на обучаващите се докторанти.▪ В учебния план няма посочени конкретни факултативни дисциплини, въпреки че докторантите могат да слушат избрани от тях курсове в други факултети на СУ.

<p>публикационна дейност на докторантите от <i>ДП Философия на историята</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>ДП Философия на историята</i> е съпоставима с аналогични програми у нас и в чужбина, което дава възможности за мобилност. ▪ Програмата предлага добри възможности за академична кариера и професионална реализация. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Минимален брой докторанти – 1 за петгодишния период.
<p>Възможности (Opportunities)</p>	<p>Рискове (Risks)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградените в СУ „Св. Климент Охридски“ и ФФ научноизследователски структури предоставят възможност за засилване участието на докторанти в проекти на университетско, национално и международно ниво. ▪ Значителният брой докторски програми във ФФ създава възможност за включване на докторантите в обща мрежа за комуникация и обмен на информация. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Липсата на кандидати за обучение в <i>ДП Философия на историята</i>. ▪ Липсата на хабилитиран преподавател с профил „Философия на историята“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации, **ПКХНИ предлага на Акредитационния съвет на НАОА да даде право на СУ „Св. Климент Охридски“ да провежда обучение по докторската програма „Философия на историята“ от професионално направление 2.3 Философия, област на висше образование 2. Хуманитарни науки.**

V. ПРЕПОРЪКИ ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ:

1. Да се предприемат необходимите мерки за попълване на преподавателския състав в *ДП Философия на историята* с хабилитирани лица и съответната специализация.
Срок: за учебната 2023/2024 г.
2. Да се преработят квалификационната характеристика и учебния план на *ДП Философия на историята*;
Срок: за учебната 2023/2024 г.
3. Да се предприемат мерки за засилване на интереса към докторската програма.
Срок: постоянен.
4. ПКХНИ препоръчва обединяване на докторските програми към катедра „Философия“ с цел тяхното стабилизиране.

ПРОФ. ДФН. АННА-МАРИЯ ТОТОМАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПК ПО
ХУМАНИТАРНИ НАУКИ И ИЗКУСТВА

VI. ПРИЛОЖЕНИЯ

ТАБЛИЦА 1: СПИСЪК НА ДОКТОРАНТИТЕ В ДП ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА В ПЕРИОДА 2016 – 2021 Г.

	Име, фамилия на докторанта	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантурата (редовна, задочна, самостоятелна форма на обучение)	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
1	Габриела Стефанова Русинова	Проф. д-р Райчо Пожарлиев	20.02.2016	Р	„Феноменологично-екзистенциални хоризонти на миналото	

ТАБЛИЦА 2. БРОЙ ПРИДОБИЛИ ОНС „ДОКТОР“ В ДП ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА В ПЕРИОДА 2016 – 2021 Г.

Година	Редовна форма	Задочна форма	Самостоятелна форма на обучение
2016	-	-	
2017			
2018			
2019	1		
2020			
2021			

ТАБЛИЦА 3. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДОКТОРАНТИТЕ, ОБУЧАВАНИ В ДП ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА В ПЕРИОДА 2016 – 2021 Г.

<i>ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА“</i>				
Година	Редовна форма	Задочна форма	Самостоятелна форма	Реализация след защита
04.03.2020 г.	Габриела Стефанова Русинова		Р	Няма данни за реализацията на докторантката

ТАБЛИЦА 4. НАУЧНА АКТИВНОСТ НА ДОКТОРАНТИТЕ ОТ ДП „ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА“ 2016-2021 г.

Год.	Вид научноизследователска дейност											
	Брой публикации и в реф./инд. издания		Общ брой	Средно на докторант	Брой участия в научни проекти		Общ брой	Средно на докторант	Брой участия в научни форуми		Общ брой	Средно на докторант
	У нас	В чужб.			У нас	В чужб.			У нас	В чужб.		
2016	1				1				4			
2017	3								2			
2018	1								3			

ДП Философия на историята СУ

2019	1				1				2			
2020	2											
2021												
Общ брой	8				2				11			

ТАБЛИЦА 5: ПРЕПОДАВАТЕЛИ В ДП ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА В ПЕРИОДА 2016-2021 Г.

№	Име, презиме, фамилия	Научна степен	Академична длъжност	Научна област / специалност
1	Райчо Вангелов Пожарлиев*	Доктор по философия	професор	2.3. Философия /Философска антропология. Философия на историята/

Пенсионер от 2020 г.

ТАБЛИЦА 5А: ВЪЗРАСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ В ДП ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА КЪМ КРАЯ НА 2022 Г.

№	Име	Възраст
1.	Райчо Вангелов Пожарлиев	67

Пенсионер от 2020 г.

Посочена средна възраст за периода: 67 г.

ТАБЛИЦА 6: ПУБЛИКАЦИИ И НАУЧНА ДЕЙНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ В ДП ФИЛОСОФИЯ НА ИСТОРИЯТА 2016 – 2021 Г.

Година	Монографии		Учебници		Учебни помагала		Студии		Статии		Общ брой за оценявания период
	У нас	В чужбина	У нас	В чужбина	У нас	В чужбина	У нас	В чужбина	У нас	В чужбина	
2021											
2020											
2019					2					1	
2018					1					1	
2017					1					1	
					4					3	

